

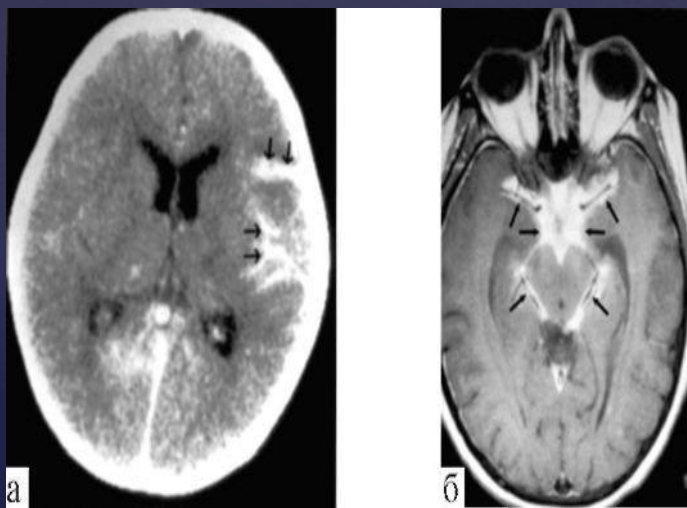
С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТІ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

СӨЖ

Тақырып: Туберкулезді менингит

Орындаған: Марат Ұ.М
Берлібай С.

Факультет: Жалпы медицина

Курс: 4

Топ: 042-02

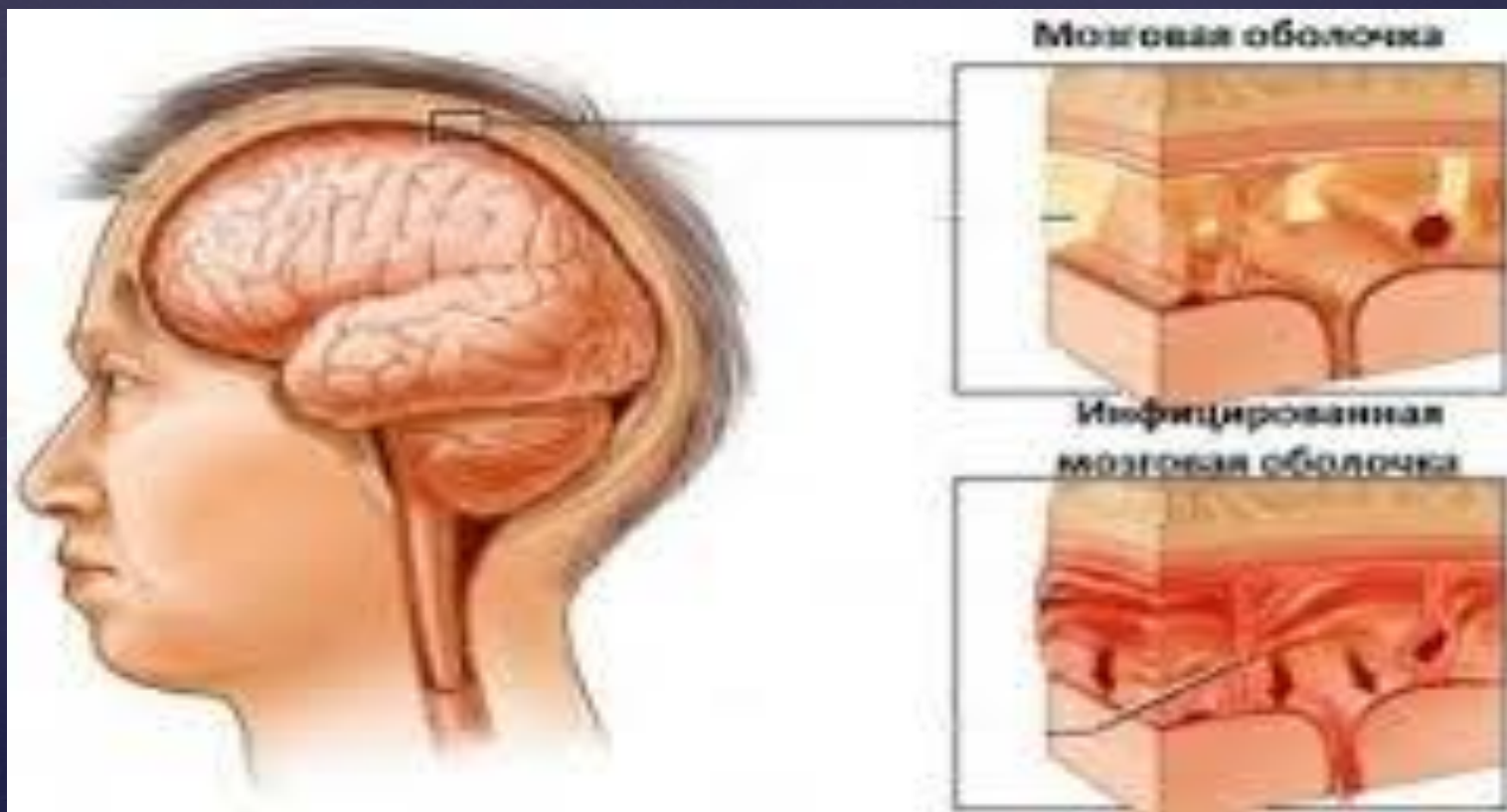
Тексерген: Ишингалиева А.

ЖОСПАРЫ:

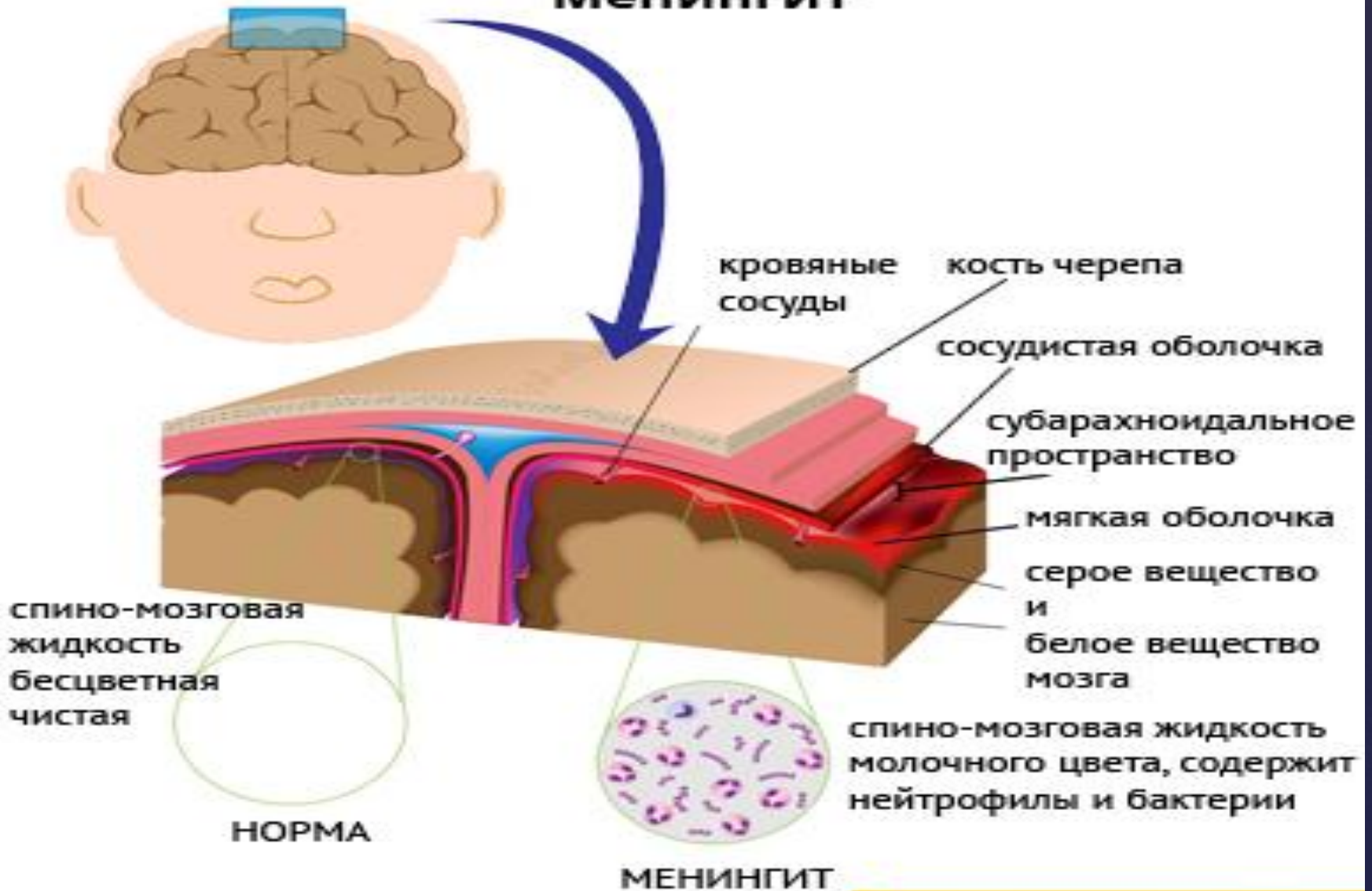
1. Кіріспе
2. Негізгі бөлім
3. Қорытынды
4. Қолданылған әдебиеттер

Кіріспе:

Туберкулезді менингит-туберкулез микобактерияларын жұқтыру нәтижесінде бас миының жұмсақ қабатының қабынуы. Туберкулезді менингитпен кез келген жастағы ер және әйел адамдар ауыруы мүмкін. Туберкулездің ауыр түрлерінің бірі болып табылады.

Менингит

НАПОПРАВКУ

Патогенезі және патоморфологиясы :

Ересектерде туберкулезді менингит бас миының және оның қабығының зақымдалуы, гематогенді диссеминирлі біріншілік және екіншілік туберкулезінің, ал балаларда алғашқы туберкулез кешенінің немесе кеуде ішілік лимфа бездері туберкулезінің асқынуы нәтижесі болып табылады.

Туберкулезді менингит 3 фактордың болуында дамиды:

1. Ағзаның жалпы сенсбилизациясы және мидың жұмсақ қабығының жергілікті сенсбилизациясы;
2. Массивті және вирулентті жұққыштық;
3. Иммуңды жүйенің күрт төмендеуі.

Зақымдалу 2 этапта жүреді:

1. Қан арқылы: гранулеманың пайда болуы, қарыншалардың тамырлық өрімдерінің зақымдануымен шақырылған.
2. Ликвор арқылы таралуы: ТМБ мидың қабығын зақымдап, қан тамырларда аллергия шақырып, жедел менингеальді синдром дамиды.

ТУБЕРКУЛЕЗДІ МЕНИНГИТТІҢ КЛИНИКАЛЫҚ 3 ФОРМАСЫН АЖЫРАТАДЫ:

1. Базилярлы туберкулезді менингит – 90% жағдайда кездеседі. Серозды-фибринозды экссудат, төмпешікті бөртпелер және вскулит болады.
2. Туберкулезді менингоэнцефалит-қабынудың ми затына жайылуы, вегетативті орталықта орналасқан аралық мидың зақымдалуы.
3. Туберкулезді цереброспинальді лептопахименингит-зақымданудың жұлын қабатына өтуі.

Туберкулезді менингит дамуының 3 кезеңі бар:

- 1) продромальды
- 2) тітіркену (раздражения)
- 3) терминальді (парездер мен салданулар)

Продромальды кезең

Біртіндеп басталуымен сипатталады (1-8 апта). Бірінші кезекте бас ауру, бас айналу, жүрек айну, кейде құсу, дене қызуының көтерілуі болады. Зәрдiң ұсталуы мен iштiң қатуы байқалады, температура- субфебрильді, сирек - жоғары. Алайда қалыпты дене температурасында аурудың дамуы кездескен.

Тітіркену сатысы:

8-14 күннен кейін басталады. $t-38-39^{\circ}\text{C}$, шеке мен шүйдеде ауру сезімі, ұйқышылдық, солғындық, ладья тәрізді іш, фотофобия, терінің гиперестезиясы, шуды көтере алмау, теріде қызыл дақтар, терінің тұрақты қызаруы-дермографизм, 5-7 күндері анық емес менингеальды синдроммен көрінеді(Керниг,Брудзинский). Ми негізіне серозды экссудаттың жиналуынан : көз көрудің нашарлауы, птоз, қылилық, қарашықтардың біркелкі кеңеймеуі, керендік пайда болады.Көз түбі емізікшесінің ісінуі 40% науқастарда кездеседі.

Ми артерияларындағы патологиялық процестер қозғалыс пен сөйлеудің бұзылысына әкеледі. Гидроцефалия – естен танудың басты себебі. Патологиялық үрдіс тұрақты сипат алады, және ес-түссіз жатқан науқастың жағдайының ауыр екенін көрсетеді.

Жұлын сұйқтығының экссудатпен бітелуінен дененің төменгі бөлігінің салдануы болады.

Терминальды саты –

парездер мен салдану кезеңі, аурудың 15-24-ші күндері. Клиникалық көрінісінде энцефалиттің белгілері басым: естің болмауы, тахикардия, Чейн-Стокс тынысы, дене $t-40^{\circ}\text{C}$, парездер, салданулар айқын.

МЕНИНГИАЛҒЫДЫ СИНДРОМ

Бұлшықетті
ң
сіресуі

Гидроцефали
я

Бас ауруы

Шүйде бұлшықетінің регидтілігі
(ауру сезімінен шалқайтқан
басын алдына ие алмайды)

Керниг белгісі

(шалқасынан жатқан науқастың
жамбас буынын бүккенде тізе
буынын жаза алмайды)

Брудзинский белгісі

(бас иілгенде аяқ қоса бүгіледі)

Іш бұлшықеттерінің тартылуы

опистотонус

(науқас басын артқа
шалқайтып, аяқтарын
ішке бүгіп бір
бүйірімен жатады)

СИМПТОМ

Кернига

Симптом
Брудзинского

ДИАГНОСТИКАСЫ:

- Жұлын-ми сұйықтығын зерттеу
- Жасушалар саны 1мм де 300-400-ге дейін өседі,оның ішінде лимфоциттер саны басым болады
- Панди,Нонне-Апальте сынамаларының оң болуы
- Иммунды ферментті зерттеуде туберкулезге қарсы антидене
- Қан анализінде лейкоциттер саны көбейеді (10-20) $\cdot 10^9$ л дейін, лимфоциттер саны азаяды, таяқша тәрізді нейтрофилдер саны көбейеді,ЭТЖ жоғарылайды.
- Туберкулин реакциясы ол теріс реакцияға айналады. – Анергия КТ және МРТ – гидроцефалии белгілері.

ЕМІ:

- Мамандандырылған ауруханаға жатқызу
- Категориясына сәйкес емдейміз
- Стрептомицинді бұлшық етке
- Кортикостероидты терапия
- Зәр айдаушы дәрілер (лазикс гипотиазид)
- Жұлын-ми пункциясы
- Дегидратациялық терапия
- Хирургиялық ем

Туберкулезді менингиттің асқынуы:

- Гидроцефалия;
- Архноидит;
- Ми туберкулемасы;
- Эпилепсия;
- Интеллектің төмендеуі
- Салдану;
- Көзден айрылу;
- Керемдік;
- Эндокриндік ағзалар: қансыз диабет,
ергежейлік.

